

er, erfarer jeg — jeg kender ham ikke personlig — endnu en ung Mand; det er jo noget, man kun kan regne ham til gode, saa kan Staten saa meget længere haabe at have Gavn af hans udmærkede Evner og Virksomhed. Jeg har, mens jeg har beskæftiget mig med grønlandske Forhold, faaet mange Vidnesbyrd om, hvor stor Interesse den Mand nærer for Grønland og Grønlænderne, og hvor udmærket godt han er inde i grønlandske Forhold, og hvilket sundt Synspunkt han forstaaer at anlægge paa alle disse Forhold. Jeg tror, det er for de grønlandske Forhold i det hele overordentlig heldigt, at denne Mand har vundet Øre i Kultusministeriet, og det skulde glæde mig meget, om det blev saaledes i Fremtiden, at man vilde tage Hensyn til denne Mands Indstillinger.

Da der nu staar i Bilaget fra Hr. Schultz Lorentzen, at han søger Permission til næste Aar, hvad han formodentlig faar — da det er skrevet den 17. August 1904, betyder „næste Aar“ altsaa Aaret 1905 —, kunne vi vente, at Hr. Schultz Lorentzen kommer her ned til Danmark i 1905. Jeg henstiller da, om det ikke var forstandigt, at Ministeriet til den Tid nedsatte en Kommission, i hvilken Hr. Schultz Lorentzen kunde faa Sæde, medens han er hernede, og som i øvrigt kom til at bestaa af nogle af de Mænd herhjemme i Danmark, som have Indsigt i de grønlandske Forhold, og helst ogsaa af et Par Medlemmer af Rigsdagen, for at der til Rigsdagen igennem disse Medlemmer kunde flyde Kendskab til det Arbejde, som blev gjort i Kommissionen. Jeg tror, at det vilde være særdeles praktisk at drage denne Nytte af Hr. Schultz Lorentzens Nærværelse i Danmark i Løbet af dette Aar.

Jeg skal ikke indlade mig synderlig paa Enkeltheder i det foreliggende Lovforslag. Det har glædet mig særdeles af den første ærede Talers Bemærkninger at forstaa, at det er Meningen, at nærværende Forslag skal henvise til et selvstændigt Udvalg. Jeg tror, det er meget heldigt, at vi her i Rigsdagen faa et Udvalg udenfor Finansudvalget, som kommer til at beskæftige sig med de grønlandske Forhold, saa at disse ikke bestandig skulle ses under Synsvinkelen Bevilningssager. Dersom vi tillige i Sommerens Løb kunde faa en Kommission, i hvilken et Par Medlemmer af dette Udvalg kunde faa Sæde — det behøvede ikke at være en Kommission, som varede saa overmaade længe, naar blot et Par Medlemmer af det Udvalg, som Folketinget nu nedsætter, kunde

i Sommerens Løb faa Lejlighed til i nogen Tid at forhandle med Hr. Schultz Lorentzen og med andre Folk her i Landet, som ere kyndige i grønlandske Forhold — tror jeg, at man derved kunde komme ind paa en fornuftig Overvejelse af de grønlandske Forhold i det hele.

Som sagt, jeg skal ikke gøre mange Bemærkninger angaaende Enkeltheder i Forslaget. Det glæder mig, at der skal være Undervisning i Dansk paa disse Seminarier, men jeg savner blandt Undervisningsfagene Sløjd. Jeg tror, at det vilde være heldigt, om man fremmede Undervisningen i Sløjd i Skolen. Som jeg for nogen Tid siden havde Lejlighed til at paavise her i Folketinget, kunne Grønlænderne allerede nu uden at have modtaget nogen Undervisning lave ganske nydelige Ting, som de skære ud i Ben eller sy af Sælskind eller Læder, eller hvad de ellers have. Hvis de nu fik nogen Undervisning i Sløjd, tror jeg, de med den naturlige Fingernemhed, som de maa være i Besiddelse af, kunne drive det vidt i denne Henseende, og der vilde kunne oparbejdes en lille Industri i Grønland, som sikkert kunde blive særdeles indtægtbringende. Jeg tillader mig derfor at anbefale til det kommende Udvalgs Overvejelse, om ikke Sløjd burde være et Fag paa de grønlandske Seminarier.

Det skulde endvidere glæde mig meget, om man vilde optage Samfundslære som et selvstændigt Undervisningsfag. Dette er ogsaa anbefalet i Schultz Lorentzens Betænkning, men det findes ikke i § 7 i selve Forslaget. Der er der nævnt almindelig Verdenshistorie, navnlig Kulturhistorie. Denne Affattelse er meget fornuftig, men det er dog usikkert, om Samfundslære vil falde ind under det almindelige Begreb Kulturhistorie, eller i alt Fald om det vil faa en rimelig Plads derunder. Det vil naturligvis noget bero paa Seminarieforstanderen eller Seminarielæreren, men jeg tror, at det vilde være særdeles godt, om man gav Samfundslære en selvstændig Plads som Undervisningsfag, og det saa meget mere som det dog maa være et Formaal for os at opdrage Grønlænderne til at blive en selvstyrende Nation. Vi have desværre i lange Tider virket i den modsatte Retning, og under den Forhandling, vi nylig havde, blev det jo oplyst, at man destoværre fra Indenrigsministeriets Side i 1893 ved en utrykt Resolution — som nu forhaabentlig snart vil blive forelagt Finansudvalget, men som Rigsdagen endnu ikke har haft Lejlighed til at gøre